

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

اصول فقه (مظفر)

جایگاه اجماع نزد امامیه

جلسه ۳۴۷

استاد شفیعی

جایگاه اجماع نزد امامیه

اجماع در نزد امامیه هیچ جایگاهی به عنوان حجیت مستقله ندارد، یعنی اینکه اجماع قسمی برای کتاب و سنت و عقل باشد، مورد قبول نیست.

بله حجیت اجماع منوط به کاشفیتش از قول معصوم علیه السلام است، البته این حجت نیز مستقله نیست، بلکه به عنوان حجت بر حجت، و دلیل بر دلیل خواهد بود.

وجه اشتراک اجماع و تواتر

اجماع مانند تواتر است، همان طور که تواتر، سنت را ثابت می‌کند، اجماع هم قول معصوم علیه السلام را ثابت می‌کند، پس اجماع و تواتر در ردیف هم بوده و طریقی برای وصول به حجت اصلی - یعنی کلام معصوم علیه السلام - می‌باشند.

وجه افتراق اجماع و تواتر

اجماع دلیل لبی است بر اثبات رای معصوم (دلیل قطعی علی نفس رأی المعصوم لا علی لفظ خاص له).

و تواتر، دلیل لفظی بر اثبات قول معصوم است (ان الخبر دلیل لفظی علی قول المعصوم).

فرق دلیل لبی و لفظی

اگر حکم عامی بود و مخصصی وارد شد، این مخصص دو حالت دارد.

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

۱. مخصص لیبی است.

۲. مخصص لفظی است.

شیخ اعظم می فرماید: مخصص لفظی، حکم عام را تخصیص می زند، برخلاف مخصص لیبی؛ لذا با وجود مخصص لیبی نمی توان رفع ید از عمومیت عام کرد.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

اعتبار اجماع

فإذا كشف على نحو القطع عن قوله (عليه السلام) فالحجة في الحقيقة هو المنكشف لا الكاشف...

اجماع کاشف از قول معصوم اعتبار دارد، اگر این کشف به طریق قطعی محقق شد، در واقع آن منکشف (قول معصوم) حجت خواهد بود، نه کاشف (اجماع)؛ پس در این صورت اجماع، داخل در بحث سنت شده و دلیل مستقل نخواهد بود.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

بطلان ادعای عامه

عامه مدعی است اجماع، کاشف از عصمت اتفاق نظر امت است، زیرا حدیث نبوی می فرماید: «لا تجتمع امتی...».

جواب مصنف :

أولا : سند این خبر محل مناقشه است.

دوما : وجدان سلیم حاکم بر عدم صحت آن است.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

غایت مطلب: آنچه که از اجماع استظهار می شود، این است که کشف از قول کسی می کند که او دارای عصمت است. فالعصمة في المنكشف لا في الكاشف پس عصمت در منکشف است نه در کاشف.